

Økonomiplan 2021 - 2024

Kommunestyrets vedtak i sak 71/2020 i møte den 17.12.2020:

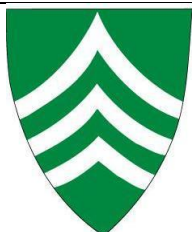
Vedtak:

Økonomiplan 2021 – 2024 for Flatanger kommune, i samsvar med rådmannens arbeidsutkast av 23.11.20, med tilhørende økonomiske oversikter, vedtas med følgende endring:

Veiforbindelse Sitter – Lauvsnes planlegges realisert innenfor en ramme på kr 75 mill. Endring i grunnskole/barnehagestrukturen kan gi en årlig innsparingseffekt i størrelsesorden ca kr 2 mill.

Veiutløsningen må kunne finansiere 70% av disse utgiftene ved reduisering av skole/barnehage Utvorda, eventuelt ytterligere kapitalbehov må forsøkes hentet eksternt. Planarbeidet som gjennomføres i 2021 vil gi kommunestyret grunnlag for å gjøre endelig behandling, med vedtak om gjennomføring og finansieringsbeslutning.

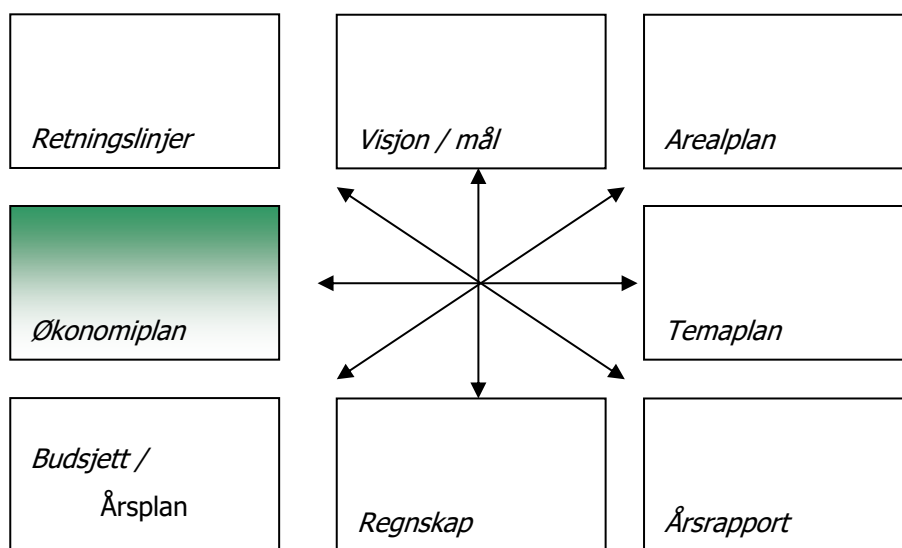
— Vedlegg Rådmannens arbeidsutkast av
23.11.2020

Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan 2021 - 2024

Rådmannens arbeidsutkast av 23.11.2020

1.	Innledning	s. 3
2.	Om virksomheten	s. 3
2.1	Dagens situasjon/utviklingstendenser	s. 3
2.2	Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling	s. 5
2.3	Totalt omstillingsbehov	s. 12
3.	Framtidige utfordringer	s. 13
3.1	Fellesutgifter, stab, støtte	s. 13
3.2	Oppvekst og kultur	s. 13
3.3	Helse, sosial og omsorg	s. 14
3.4	Næring, miljø og teknisk	s. 15
4.	Mål	s. 15
4.1	Visjon og mål for kommunens virksomhet	s. 15
4.2	Mål som er styrende for den økonomiske utvikling	s. 17
5.	Planlagte endringer/tiltak	s. 18
5.1	Investeringsbudsjettet	s. 19
5.2	Driftsbudsjett	s. 20
5.2.1	Viktige forutsetninger	s. 20
5.2.2	Tiltak med økonomisk konsekvens	s. 21
5.3	Økonomisk oversikt, drift. 2021 - 2024	s. 23

Vedlegg: Økonomiske oversikter

1. INNLEDNING

Ifølge kommuneloven skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplansystemet, med kommuneplanens samfunnsdel som overordna dokument.

Økonomiplanen skal:

- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes planen opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer

Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen skal også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste årene.

Flatanger kommune har valgt å dele økonomiplanen i to dokument;

- Økonomiplan for de neste 4 år som med utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel legger strategier, mål og handlinger for de kommende 4 driftsår.
- Neste års budsjett- og handlingsplan, med større grad av detaljering på tiltak med bakgrunn i lagte strategier og mål.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Kommunens utfordring framover vil fortsatt være å tilpasse drift av tjenestetilbud i h.h.t lov og forskrift i henhold til økonomiske realiteter. Evt. demografiske endringer som virker inn «uheldig» på statens kostnadsnøkler i utmåling av frie inntekter, kan fortsatt medføre en realnedgang på statlig overføringer til Flatanger kommune. Videre har de siste års betydelige investeringer, med tilhørende sterk vekst i kommunens lånegjeld, gjort oss sårbare mht svingninger i rentenivået.

Rådmannen ser imidlertid at de siste års økonomiske omstillingsperiode har båret frukter. Kommunen har tatt store steg m.h.t. å tilpasse drift til økonomiske rammebetingelser, selv om vi i inneværende år (2020) og i forslag til budsjett for 2021, salderer noe av driftskostnadene med fondsbruk. Dette med bakgrunn i behovet for å sikre kvalitative gode kommunale tjenester, bygge opp under positiv samfunnsutvikling, og at kommunen i de nærmeste år vil få betydelige ekstraintekter som følge av eiendomsskatt fra Sørmarkfjellet vindkraftverk og utbetalinger fra havbruksfond (fra utsalg av oppdrettstillatelse/innførsel av produksjonsavgift). Videre er vi inne i en periode med positiv samfunnsutvikling sett opp mot vekst i kommunens samlede næringsliv, tilflytting og positivitet ellers. Kommunens store investeringer i infrastruktur de siste år, knyttet til tilrettelegging for næring/bolig, oppvekst og helse, er et godt grunnlag for framtidig effektiv drift og positiv utvikling.

Regnskapstall 2013 - 2019. Beløp i hele 1000 kr.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rammetilskudd	57 134	56 716*	54 201	52 734	53 318	51 986	51.230
Skatteinntekter	22 884	20 942	23 043	24 250	26 376	29 062	32.722
Regnskapsmessig undersk./oversk.	-1 087	771	1 633	3 294	3 166	0	148
Langsiktig lånegjeld pr 31.12	71 694	75 288	72 454	68 984	109 009	173 348	183.716

(Rammetilskudd i 2014 er eksklusiv refusjon; Brannkatastrofe på Sørneset, kr. 8.659.000)

Kommunens økonomiske utvikling over tid (nominell kroneverdi i 1000 kroner), samt nøkkeltall (R = regnskap, B= budsjett):

	2015	2016	2017	2018	R-2019	B-2019	Avvik 2019
Til fordeling til drift, kr.	78.270	81.861	86.596	89.036	94.260	92.446	+1.814
Regnskapsmessig resultat = Mindre/merforbruk (-) i h.h.t. budsjett, kr.	1.633	3.294	3.166	0	148	0	+148
Netto driftsresultat, kr.	1.937	3.159	5.958	34.231	1.452	-400	+1.852
Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	1,8	2,8	4,9	21,8	1,1	0	
Gjeldsgrad	5,08	4,89	4,30	2,66	2,02		
Egenkapitalandel (Soliditet)	0,16	0,17	0,19	0,27	0,33		
Arbeidskapital, kr.	20.375	12.314	37.499	77.416	99.546		
Likviditetsgrad 1	2,27	1,64	2,83	4,92	4,66		

Forklaringer nøkkeltall:

Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Gjeldsgrad = Kortsiktig gjeld + langsiktig gjeld (inkl. pensjonsforpliktelser)/Egenkapital

Egenkapitalandel = Egenkapital/Totalkapital

Arbeidskapital = Omløpsmidler – kortsiktig gjeld

Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Finansielle måltall for Flatanger kommune i 2019 sett opp mot kommunens vedtatte måltall:

	Vedtatte måltall	2019
Driftsmargin (Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekt)	2,0	1,1
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekt	5	9,36
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekt	80	138,5
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekt	15	77,1

Kommentarer til tabeller:

Måltallet for driftsmargin forteller hvor sunn kommuneøkonomien er, og om vi forbruker mer økonomiske ressurser i året enn hva som tilføres i året. Driftsmarginen kan også fortelle noe om kommunens evne til å finansiere uforutsette hendelser, samt evne til å bygge fond/midler til investeringer. Driftsmarginen for 2019 er lavere enn fastsatt måltall, og har vært sterk negativ om vi ikke har fått utbetaling fra havbruksfondet samme år.

P.g.a. at vi har avsatt midler til disposisjonsfond som følge av underforbruk i forhold til budsjett i foregående år, samt at deler av mottatte havbruksfondsmidler i 2018 - 2020 også er avsatt til samme formål, ligger andel disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekt høyere enn vedtatt måltall. Måltallet forteller noe om kommunens evne til å takle år med anstrengt økonomi og uforutsette hendelser.

Kommunen oppnår ikke fastsatte måltall; Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekt. Bakgrunnen til dette er kommunens store lånefinansierte investeringer i de siste år som bl.a. brannstasjon, PO-tun og barnehage. Måltallet forteller at kommunen er svært eksponert overfor renteendringer. Imidlertid mottok kommunen de budsjetterte statlige tilskudd gjennom husbanken knyttet til rehabilitering av PO-tunet på nyåret 2020. Disse ble periodisert inn i 2019 regnskapet. Dette har medført at kommunen i 2020 har tilbakebetalt byggelån (likviditetslån) knyttet til prosjektet med ca. kr. 46 mill. Korrigeres det for dette, reduseres måltallet fra 138,5 til 102,9.

Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekt forteller noe om hvor likvid kommunen er, og således evne til å dekke løpende økonomiske forpliktelser. Som vi ser oppfylder kommunen måltallet med svært god margin i 2019. Dette må imidlertid ses i sammenheng med de kommentarer i forrige avsnitt vedr. byggelån/likviditetslån. Korrigeres det for dette blir måltallet 41,5 – noe som fortsatt indikerer god likviditet.

Prognosert størrelse på ordinært disposisjonsfondet pr. 31.12.2020 er vel kr. 4 mill. I tillegg innehar et disposisjonsfond for særlige formål (havbruksfondsmidler) der en forventer innestående en ramme på vel kr. 6 mill pr. 31.12.2020

Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en reserve for å møte uforutsette behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle investeringstiltak.

Virkningen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen kontinuerlig må arbeide for å ha et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m. 2017 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem, selv om det nye inntektssystem «premierer» kommuner som Flatanger som har betydelige avstander inn til en region med minimum 5000 innbyggere.

De siste 10 år har vi hatt følgende endring i alderssammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2010	1.1.2020	% endring
0 – 5 år	50	58	Økning på 16%
6 – 15 år	156	91	Nedgang på 41,7%
16 – 66 år	689	715	Økning 3,8%
67 +	209	239	Økning på 14,4%
Totalt:	1104	1103	Nedgang på 0,1%

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling og drift:

Befolkningsutvikling og alderssammensetning:

Innbyggertall, inkludert kjønns- og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til ”etterspørselen”.

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketall	1104	1109	1141	1158	1120	1119	1103	1090	1105	1103	1103
Ant. fødte	5	5	10	10	6	7	4	6	6	14	7
Fødselsoverskudd	-14	-3	-5	-7	-11	-8	-5	-9	-5	4	-8
Nettoinnflytting	-16	8	37	24	-27	7	-11	-4	20	-6	8

Befolkningsframskriving:

År, folketall pr. 01.01. i 2020 og prognoser SSB for 2030 og 2040

	2020	2030	2040	Endring i perioden
Prognose Flatanger, "middels vekst"	1103	1166	1187	+7,6%
Prognose landet, «Middels vekst»	5,368 mill	5,626 mill	5,842 mill	+8,8%

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, "middels prognose"

År	I alt	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67 år+
2020	1103	58	91	715	239
2030	1166	65	112	650	339
2040	1187	58	111	609	409

Prognosen viser her en økning i antall barn i hele aldersgruppen 0 – 15 år fram til 2030, med en påfølgende utflating. Antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Ut fra prognosert utvikling ser en at vedtatt heving av infrastruktur i barnehage er framtidsrettet, men at vi vil stå overfor vesentlige kapasitetsutfordringer knyttet til eldreomsorg, ikke minst sett i lys av erfarte rekrutteringsutfordringer av helsearbeidere. Fram mot 2040 viser prognosen en vekst på vel 70% i aldersgruppen eldre enn 67 år.

Prognosene viser at vi nesten vil følge en folketallsutvikling i tråd med forventet gjennomsnittlig utvikling i landet. Slår dette til, bygger dette opp under at vi ikke vil få en ytterligere vesentlig realnedgang i kommunens frie inntekter, forutsatt at inntektssystemet fortsatt framover innrettes noenlunde i tråd med dagens system.

Antall ansatte, rekruttering og kompetanseutvikling:

Humankapitalen er kommunens viktigste ressurs, og en av våre største utfordringer framover er rekruttering av ansatte med riktig kompetanse. Spesielt merkes dette innenfor helse- og omsorgssektoren. Videre satsning på rekrutteringstiltak er ut fra dette svært viktig.

Krav til tjenesteutvikling, dels med økt kompleksitet, setter også krav til økt fokus på kompetanseutvikling.

Kompetanseutvikling på alle nivå i kommunen bør ha et stort fokus og prioritet framover i og med at tjenestenivået skal opprettholdes og videreutvikles innenfor tilnærmet samme ansattressurs.

En stor andel (ca 2/3) av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn og sosiale kostander. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær og antall sysselsatte.

	Årsverk	Sysselsatte
2007	116,6	177
.....		
2015	104,31	164
2016	102,69	160
2017	102,98	167
2018	105,31	165
2019	107,77	

(Årsverkstall for 2015 - 2019 er hentet fra egen lønningsstatistikk. For året 2007 er det hentet fra KOSTRA-statistikk. Sysselsettingstall er hentet fra KOSTRA, men har ikke tall for 2019 grunnet at Kostra har avsluttet denne registrering)

Trenden fra 2007 er en nedgang i både antall årsverk og antall sysselsatte i kommunen. Utviklingen viser at vedtatte føringer lagt inn i budsjett og årsplan blir satt ut i livet. I samme periode er også kommunen tilført vesentlig nye oppgaver som gjennomføres uten styrking av ansattressursen, altså gjennom effektiviseringstiltak. Siden 2016 ser vi imidlertid på nytt en økning i antall ansatte. Dette må bl.a. ses i sammenheng med at kommunen utfører stadig flere nye tjenester/oppgaver.

Nærværsutvikling:

Nærværsutvikling i hele kommunen samlet

2014	2015	2016	2017	2018	2019
91,9%	90,8%	91,8%	89,3%	92%	93,7

Som tabellen viser, har vi fram til og med 2019 lyktes i arbeidet med å redusere sykefraværet til fastsatt IA-mål. Kommunens mål er å inneha en høyere jobbnærvær enn 93,5%.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 5 regnskapsår:

	2015	2016	2017	2018	2019
HA 0, Sentrale styringsorganer	2,0%	1,9%	2,0%	1,8%	1,9%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	9,2%	8,1%	8,7%	9,9%	9,5%
HA 2, Oppvekst, kultur	29,4%	27,9%	26,5%	26,9%	26,3%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	46,6%	47,3%	47,4%	46,4%	47,9%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	11,3%	13,3%	13,8%	13,5%	12,9%
HA 5, Kirkelige formål	1,5%	1,5%	1,6%	1,5%	1,5%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

*Eksklusiv periodisert variabel lønn som er belastet området (gjelder hele organisasjonen).

Kommentar:

I forhold til gj.snitt i de siste driftsår kan en i 2019 se følgende utvikling:
Svak økning innenfor hovedansvar helse. Størst nedgang innenfor oppvekst og kultur.

Prioritering m.v. i forhold til andre kommuner:

Utvalgte nøkkeltall 2019, kilde: KOSTRA

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 06	Gj.snitt Landet uten Oslo
Utvalgte nøkkeltall			
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,2	-1,5	0,4
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,1	-0,2	1,2
Brutto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	117.306	144.148	88.094
Netto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	84.925	98.833	62.294
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	292,4	233,4	216,5
Frie inntekter i kroner per innbygger	76.112	83.085	57.297
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	129.451	94.897	72.360
Netto driftsutgifter per innbygger 1 – 5 år i kroner, barnehager	157.255	185.709	163.025
Netto driftsutgifter til grunnskole (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	185.033	191.362	117.107
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	38,5	36,8	32,4
Utgifter per innbygger i kroner, Helse- og omsorgstjenesten	43.675	52.563	28.727
Netto driftsutgift grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	18,0	20,2	23,0
Netto driftsutgifter per innbygger 0 – 22 år, barneverntjenesten	2.692	11.362	8.387
Brutto driftsutgifter til administrasjon (f120) per innbygger (Brutto driftsutgifter 2019 til kun funksjon 120 Administrasjon i kr. pr. innbygger i sammenlignbare kommuner: Osen: k. 15.070, Høylandet: kr. 13.045)	12.746	11.649	4.424

Andel av barn 1-5 år i barnehage (prosent)	86,3	90,6	92,4
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	7,9	10,0	7,8
Avtalte legeårsverk per 10.000 innbyggere (Årsverk)	9,1	19,1	11,4
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10.000 innbyggere (Årsverk)	19,9	12,9	9,7
Andel brukertilpassede enerom i pleieinstitusjon m/bad/wc (prosent)	100	90,5	90,9
Avtalte årsverk i helsestasjon- og skolehelsetjenesten (helsesøster) per 10.000 innbyggere 0-20 år (Årsverk)	45,1	48,0	44,1
Barn med barnevernstiltak ift. Innb. 0-22 år (prosent)	2,0	5,7	3,8
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, barnehager	10,0	9,7	15,8
Gruppestørrelse 2, Grunnskole (antall)	212.131	173.715	120.512
Årsverk helse og omsorg per 10.000 innbyggere	441,2	562,5	313,6
Avtalte årsverk i helsestasjon og skolehelsetjeneste per 10.000 innbyggere 0 – 20 år	45,1	48,0	44,1

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, og avdragstid på lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld (1000 kroner)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Langsiktig bruttolånegjeld pr. 31.12.</i>	71.694	75.288	72.454	68.984	109.009	173.348	183.716

Her ser vi at gjeldsbelastningen har økt de siste to år noe som skyldes store investeringer i anleggsmidler. En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 1,5 mill. Utbetalinger fra havbruksfondet i 2018 - 2020, og gjennom kommunestyrets vedtatte disponering, har imidlertid bidratt i å redusere lånebehovet i forhold til det det ellers ville ha vært.. I 2020 budsjetteres investeringene uten opptak av lån. Videre vil utbetaling av

statlig tilskudd knyttet til rehabilitering av pleie- og omsorgstunet redusere lånegjelden fom 2020.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Avgjørende for at vi skal opprettholde nivået på overføring av frie inntekter (skatt og rammetilskudd) er at vi har en lik befolkningsutvikling og befolknings sammensetning som et gjennomsnitt i landet.

Endring i vektlegging av de ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av utgifts utjevningen i rammetilskuddet påvirker også utmåling av frie inntekter til den enkelte kommune. I forbindelse med utmåling av utgifts utjevningen, blir det ut fra ulike kriterier beregnet en kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. F.eks gir en lav andel av unge inbyggere i aldersgruppen 0 – 15 år i forhold til en gjennomsnittskommune et utslag slik at vi får utmålt et lavere tilskudd enn en gjennomsnittskommune i landet. Samlet kostnadsindeks i utgifts utjevningen økte imidlertid for vår kommune fra 2019 til 2020, men viser en liten nedgang for 2021.

Totalt over tid har vi opplevd en vedvarende realnedgang i kommunens frie inntekter, med unntak for de to siste år.. For å snu denne utvikling er det særdeles viktig at kommunen nå lykkes med å snu befolkningsutviklingen til minimum å følge gjennomsnittlig utvikling i resten av landet. SSB's befolkningsframskrivning ser ut at vi så langt har lyktes med dette. Siste tids positive utvikling innen kommunens næringsliv, økt boligbygging og bosetting av flyktninger er viktige bidrag i så måte.

Ressurskrevende brukergrupper:

Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte "stordriftsfordeler" i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov. Statens kompensasjonsordning knyttet til store kostnader for brukere i denne gruppen har de siste år blitt gradvis svekket.

Ekstraordinære inntekter:

Eiendomsskatt:

Sørmakfjellet vindkraftverket er planlagt ferdig utbygd i sluttet av 2021. Forutsatt at kommunen innfører maksimal eiendomsskattesats på 7 promille innen 2021 kan en regne med en økning i kommunal eiendomsskatt på ca kr. 2 mill i 2021 og rundt kr. 6 mill hvert år de ti første år f.o.m. 2022. (Noe usikre estimat ennå.) Ekstrainntektene vil bidra til å sikre, samt videreutvikle, kommunens tjenestenivå.

Havbruksfondet.

Del 1 av Havbruksfondet knyttet til utsalg av produksjonsvolum:

Innretningen av dette fond endres i forhold til tidligere. Oppdrettskommunenes andel av inntekter knyttet til utsalg av nye produksjonstillatelser reduseres fra 80% (inkl fylkeskommuner) til 40% f.o.m. 2022. Som en overgangsordning at totalt beløp til fordeling i 2021 satt til kr. 1 milliard, noe som skulle tilsi en utbetaling til Flatanger kommune i 2021 på ca kr. 12.millioner. Forutsatt et utsalg av nye produksjonstillatelser i samme omfang som fram til nå, vil Flatanger kommunes uttelling reduseres ytterligere f.o.m. 2022 grunnet vedtatte endring mht kommunale andeler. Et forsiktig estimat gjør at en kan forvente en årlig utbetaling på kr. 5 mill til Flatanger kommune.

Da det er knyttet store usikkerheter knyttet til i hvor stor grad en kan forvente at staten åpner for framtidig produksjonsvekst, er imidlertid svært vanskelig, og også risikofylt, å budsjettere med slike framtidige inntekter. Derfor budsjetteres det ikke med inntekter knyttet til utsalg av produksjonsvolum for 2022 – 2023. «Sikker» inntekt utbetalt i 2021, forutsettes i hovedsak avsatt til investeringer i 2022.

Del 2 av havbruksfondet knyttet til innførsel av produksjonsavgift:

F.o.m. 2022 innføres det en produksjonsavgift på 40 øre pr. kilo produsert slaktet laksefisk. Statens foreløpige beregninger tilsier at dette totalt årlig vil utgjøre ca kr.500 millioner til fordeling til kommunene. Dette skulle tilsi, ut fra Flatanger kommunes andel av den totale MTB (maksimal tillatt biomasse) i landet, en årlig utbetaling til vår kommune på kr. 5-6 mill kroner. Denne ekstraordinære inntekt anses som såpass sikker, at det f.o.m. 2022 innbudsjetteres årlig kr. 5 mill i økonomiplanen.

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål.

Kommunereformarbeidet hadde stort fokus i kommunen. Kommunestyret fattet i 2016 vedtak om at en fortsatt ønsker å bestå som en egen kommune, men at kommunen er fortsatt positiv til å utvikle et utstrakt samarbeid, også på tjenestenivå, med omkringliggende kommuner. Utvikling av robuste og kvalitetsmessig gode samarbeidsordninger vil for Flatanger kommune være av avgjørende viktighet for at vi også fram i tid skal kunne utføre de oppgaver vi er satt til å gjøre.

Det foregår en kontinuerlig overføring av ansvar og myndighet til kommunene. I den forbindelse trekkes fram eksempler på oppgaver av vesentlig omfang:

Klima, energi, bærekraftig utvikling.

Staten har høye forventninger og krav til at også kommunene aktivt bidrar til at nasjonens klimaforpliktelser innfris. Dette betinger at kommunen i stadig større grad omstiller sin drift og disponeringer der bærekraft er det overordnede prinsipp.

Spesielt vil energiøkonomisering i vid forstand og arealdisponeringer være sentrale tema her.

Helseplattformen.

Helseplattformen skal innføre ny, felles pasientjournal (PAS/EPJ) ved sykehus og kommuner i hele Midt-Norge. Journalen skal følge pasienten i alle møter med helsetjenesten.

Det er første gang det etableres en felles løsning for kommune- og spesialisthelsetjeneste, fastleger og avtalespesialister. Gjennom Helseplattformen er Midt-Norge utprøvsregion for det nasjonale målbildet «Én innbygger - én journal».

Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

Arbeidet med å innføre Helseplattformen ble i mars 2019 organisert i et eget aksjeselskap, Helseplattformen AS, der Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune er foreløpige eiere. Etter hvert som kommunene i landsdelen tar systemet i bruk vil de også komme inn som medeiere i selskapet.

Flatanger kommune har så langt forpliktet seg i deltakelse i prosjektet, og planleggingsfase for implementering intensiveres f.o.m. 2021 – 2022.. Etter planen vil kommunene i vår region ta i bruk systemet rundt 2023/2024. Endelig vedtak m.h.t. kommunal deltakelse i etableringsfasen vil bli fremmet for kommunestyret.

Leve hele livet

Regjeringen har startet arbeidet med kvalitetsreformen; Leve hele livet. Kommunene innehar en sentral rolle i arbeidet.

Målet er at eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. «Leve hele livet» skal handle om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: Mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og om sammenheng i tjenestene.

Ny lærerplan for grunnskole.

Implementeres fra og med skolestart 2020.

Psykolog og ergoterapeut

Fom 2020 er det et krav at kommune innehar kommunal tjeneste inne psykologi og ergoterapi. Flatanger søker å etablere dette gjennom interkommunalt samarbeid. Pr. d.d. er det inngått et interkommunalt samarbeid sammen med Høylandet rehabilitering når det gjelder ergoterapeut, der Flatanger kjøper en ressurs på 10%. Tilsvarende organisering er forsøkt når det gjelder psykolog-tjeneste, men vi har enda ikke lyktes med rekruttering. Midler til formålet ligger inne i økonomiplanen.

Integreringstjeneste/voksenopplæring:

Statens signaler er at mindre folkerike kommuner som Flatanger, ikke vil bli prioritert i forbindelse med ny bosetting av flyktninger. Dette betyr bl.a. at etablert kommunal flyktningetjeneste f.o.m 2016 må drives og fullføres gjennom en stadig nedtrapping av statlige øremerkede tilskudd til formålet. Lovpålagt introduksjonsprogram for de resterende bosatte avvikles i løpet av 2021.

Konsekvenser av føringer i kommende revidert kommuneplanens samfunnsdel:

I h.h.t. nylig vedtatt planstrategi skal kommuneplanens samfunnsdel revideres i 2021 – 2022. Planstrategien har trukket opp flere prioriterte tjenesteområder og utfordringer der en forventer at ny samfunnsplan skal gi retning (mål og strategier) som i sin tur vil påvirke kommunens prioriteringer på oppgaver og tjenesteutøvelse.

Andre endringer i rammebetingelser:

F.o.m. 2021 skal maksimal eiendomsskattesats ikke være høyere enn 4 promille når det gjelder bolig- og fritidseiendommer. Dette medfører at kommunen må redusere samme skattesats fra 5 promille fra og med samme år. Årlig gir dette et inntektstap på ca. kr. 540.000.

2.3 Totalt omstillingsbehov

Forutsatt at kommunens folketall og alderssammensetningen fra nå av utvikler seg i takt med gjennomsnittlig utvikling i landet, kan vi nå forvente at kommunen vil opprettholde realverdien av statens utmåling av kommunens frie inntekter i kommende år på nivå med 2021 bevilgning. Dette også ut fra at inntektsgarantiordningen nå er «nullet ut», og at det i prognose for kommunens frie inntekter for 2021 ikke ligger inne ekstraordinært skjønn.

Forutsetningen om positiv utvikling i befolknings- og alderssammensetning er imidlertid kritisk.

Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen, jfr. overordnet mål i kommunens samfunnsplan, er ut fra dette fortsatt sentralt i forhold til inntektssystemet.

Store lånefinansierte investeringer medfører at kommunens finanskostnader vil holde seg på et høyt nivå flere år framover.. Dette kombinert med at driftsnivået i 2020 og 2021 er lagt såpass høyt at vi har behov for å delfinansiere driften gjennom bruk av disposisjonsfonds, tilsier at vi «lever litt på forskudd». Imidlertid vil kommende økning i kommunens eiendomsskatteinntekter, samt prognoserte inntekter fra havbruksfond f.o.m. 2022, medføre at vi i årene 2022 – 2024 kan budsjettere med positive netto driftsresultat og fondsavsetninger. Økonomiplanen viser at de økonomiske marginer imidlertid vil være marginale, og at det ikke er rom for netto kostnadsøkninger totalt i driftsenhetene utover det det er budsjettert med i 2021. Økonomiplanen for 2022 – 2023 gir med andre ord ikke rom for å øke netto driftskostnader i kommunens driftsenheter, utover de budsjetterte økninger i kommunens finanskostnader. Økningen i finanskostnadene kan tilskrives realisering av veiprosjektet «Sitter – Lauvsnes» og planlegges finansiert med utbetalinger fra havbruksfondet.

3. Framtidige utfordringer

I kommunens årsmelding angir hver virksomhet framtidige utfordringer med utgangspunkt i lokale utviklingstrekk, lokale vedtatte mål og planer, lover og forskrifter og sentrale føringer ellers. Utfordringene legger derfor føringer på kommunal drift, og endringsbehov.

Framtidige utfordringer for hovedansvarsområdene slik de framkommer i siste årsmelding:

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte:

- Sikre og gjennomføre god økonomistyring og driftstilpasning i forhold til stadig større forventninger til tjenestekvalitet, samt overføring av nye oppgaver til kommunene.
- Sette av nok tid til ledelse, kontroll, og administrative oppgaver, samt avsette nok tid til utviklingsoppgaver og å følge opp alle prioriterte oppgaver.
- Sikre rett og optimal organisering av tjenestetilbud i henhold til ressurstilgang og lovkrav/ kommunale vedtak.
- HMS/IA-arbeid – bedre rutiner, oppnå økt jobbnærver
- Bedre intern- og eksterninformasjon
- Gi rom for ledelsesutvikling og økt kompetanse
- Generell kommunal rekruttering
- Planarbeid; Revidering ROS og beredskapsplan, samt lukke avvik knyttet til depot-arkiv.
- Oppnå tilstrekkelige, kvalitative- og ressursmessige- gode samarbeidsordninger med nabokommuner.
- Kompetanse innenfor samfunnsplanlegging, digitalisering og offentlig anskaffelser.

3.2 Oppvekst og kultur

- Delta aktivt i det nye kompetanseutviklings samarbeidet i nye Trøndelag – DEKOM for skole og REKOM for barnehage, og sikre at de nye satsingene gjør en forskjell for det enkelte barn/den enkelte elev.
- Innføring og implementering av nye læreplaner/fagfornyelsen
- Økte forventninger til tjenestekvalitet/tilpassa tjenester og reduserte økonomiske rammer både innenfor barnehage, skole, SFO og musikk- og kulturskole.

- Tilfredsstill kompetansekravene i barnehage og skole.
- Å ha god sammenheng mellom barnehage og skole for et helhetlig opplæringsløp.
- Videreføre et godt norskopplæringstilbud med reduserte økonomiske rammer.
- Implementering av rammeplanen i barnehagen.
- Sikre godkjenning av skolene og barnehagene etter “Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler”
- Registrere lokalhistoriske foto og gjøre dem godt søkbare i bibliotekbasen.
- Utvide bibliotekets åpningstid.
- Bedre utnyttelse av biblioteket i lese- og skriveopplæringa
- Avklare museets framtid.
- Ferdigstille kulturminneplan
- Opprettholde og videreutvikle dagens tilbud innen kultur og kulturskole og sikre framtidig lærerrekuttering. Videreutvikle et godt kulturtilbud for alle aldersgrupper

3.3 Helse-, sosial- og omsorg.

- Beholde og rekruttere tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft er fortsatt ett av områdets viktigste utfordringer, dette for sikre faglig forsvarlige helsetjenester til innbyggerne og kontinuitet og stabilitet i de tilbud som gis. Her må det jobbes både med kortsiktige tiltak og langsiktige strategier. En del av tiltakene vil ha økonomiske elementer i seg.
- Større fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid innenfor alle fagområdene. Stort fokus på stortingsmelding nr.15 «Leve hele livet», forebyggende helsearbeid i samarbeid med fysioterapeut. Mål: Ta vare på innbyggernes ressurser, og kunne spille på lag med frivillige og organisasjoner. I løpet av 2020 starte på en planprosess med utgangspunkt i reformen Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre. Utfordringer rundt organisering av Helseplattformen og økonomien i denne satsingen
- Organisasjonsutvikling: Oppfølging av budsjettvedtak. Arbeidstidsordninger, styringssystemer, organisasjonsverdiene, HMS (helse-, miljø og sikkerhetsarbeid) /IA (inkluderende arbeidsliv). Oppfølging av samarbeidsavtaler med andre innenfor små og sårbare kompetanseområder. Organisasjonens evne til å endre seg i takt med utviklingen.
- Å videreutvikle læringspotensialet i forhold til avvik og avvikshåndtering – systematisk forbedringsarbeid.
- Kvalitetsutvikling av tjenestene sett i lys av forskriftsendringer og krav til kommunene, slik som allerede nevnte «Leve Hele Livet». Etablere dagtilbud til hjemmeboende med demensdiagnose
- Fortsatt motivering og gjennomføring av intern kompetanseheving.
- Pågående restaurering ved Flatanger pleie- og omsorgstun: Planlegging og gjennomføring av 1999 fløy til administrasjon og funksjonelle lokaliteter for ansatte.
- Fysisk samlokalisering av fysioterapiressurser, tilpasning av lokaler Flatanger fysikalske.
- Bekymring med hensyn til kapasitet deltakelse i møter og nødvendig kursing. Oppgavebredden fortsatt stor og vi er for få til å klare å delta på alt som foregår. Mye av dette er grunnlag for videreutvikling og samhandling innenfor de ulike fagfeltene. Sentralisering av møter begrenser mulighet til å delta.

3.4. Næring, Miljø og Teknisk

Med bakgrunn i meget høy aktivitet innen etaten spesielt knyttet til store investeringsprosjekter som skal håndteres utover den daglige drift, så kreves det strukturer, klare målsettinger og ambisjoner som er i samsvar med etatens ressurser. Behov og viljen til å få gjennomført ambisjonene er absolutt til stede, men det kreves ressurser både på personell og økonomisiden som harmonerer.

Driftskostnadene har økt på alle områder og særlig gjelder det innkjøp av håndverks- og maskin-innleie og energi. Dette gjelder spesielt på de største byggene og kommunale veger.

Vi har de siste årene hatt en underbudsjettering, som gjør det vanskelig å holde budsjett.

Vi har stort etterslep på nødvendige vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på bygg og særlig kommunale veger.

Det må avsettes mer midler for å rette opp dette og det bør vurderes å lånefinansiere rehabilitering til veg for eksempel forsterkning og asfaltering.

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:

”Flatanger – Aktivt og åpent”

Overordna mål:

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokuserer på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egne reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansmiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon

Hovedmål

- Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
  - demokrati og gjennomsiktighet
  - offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
  - kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
  - å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
  - selvstendige kunnskapsmedarbeidere
  - myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
  - selve forutsetningen for å skape tillit
  - forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
  - initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
  - helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
  - helhet - administrativt lederskapsamarbeid på tvers
  - utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
  - utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

For å sikre gjennomføring og videreutvikling av kommunens tjenestenivå i tråd med kommuneplanens- og statlige føringer, er det av avgjørende betydning med en «sunn og bærekraftig» kommuneøkonomi.

Med utgangspunkt i dette har kommunestyret vedtatt finansielle måltall, som er angitt på side 4 i plandokumentet.

Kritiske forutsetninger for å kunne oppnå satte mål i gjeldende økonomiplanperiode er:

- Ikke en realnedgang i kommunens frie inntekter i planperioden. Dette forutsetter bl.a. at vi har en befolknings- og demografisk utvikling i tråd med landsgjennomsnittet.
- Et rentenivå som ikke differer vesentlig fra dagens (lave) nivå.
- Prognoserte framtidige inntekter knyttet til eiendomsskatt fra Sørmarkfjellet vindkraftverk samt havbruksfondet oppfylles.

Økte inntekter til kommunen gjennom eiendomsskatteinntekter fra Sørmarkfjellet vindkraftverk f.o.m 2021/2022 vil muliggjøre at en kan sette av en mer «riktig» ressursbruk på en del tjenester som over år har vært underbudsjetterte og dels ikke justert for prisvekst. Likevel kan vi f.o.m. 2022 budsjettere med et netto driftsresultat opp mot vedtatte målsetning.

Videre legges det opp til at inntil kr. 5.mill i årlige utbetalinger fra havbruksfondet (fra produksjonsavgift) f.o.m. 2022 øremerkes til å få etablert veiutløsning mellom Lauvsnes – Sitter via Knottbukta. Dette er et prosjekt som i alle år har vært politisk prioritert, og endelig ser det ut til at kommunen kan være i stand for å realisere prosjektet i egenregi. Slik som samfunnsutviklingen er blir denne «sammenkobling» av kommunen mer og mer aktuell og

nærmest påkrevet for at kommunen i størst mulig grad skal kunne levere like tjenester for hele kommunens befolkning. På sikt vil et slikt infrastrukturtiltak også bidra til rasjonalisering i kommunal tjenesteutøvelse. Realisering betinger imidlertid at prognoserte inntekter fra havbruksfondet oppnås, og at detaljplanlegging som er forutsatt utført i 2021 viser en investeringskostnad med tilhørende låneramme som ikke er høyere enn hva som kan betjenes med årlig ca. kr. 5 mill.

Økonomiplanen forutsetter videre at det øvrige kommunale totale økonomiske driftsnivå ikke kan økes utover det som ligger i driftsrammen for 2021, samt at de ettårstiltak som ligger inne i 2021 fases ut fom 2022. Evt. kostnadsøkninger i årene framover på enkelte områder, må ut fra dette føre til tilsvarende kostnadsreduksjoner på andre områder.

Likeledes forutsettes at framtidige lånefinansierte investeringer, utover nevnte veiprojekt og investeringer i selvkostprosjekt, ikke øker finansieringsbehovet utover nivå for 2021.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Strategi:

Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye store investeringer som medfører netto høyere finanskostnader enn hva som ligger inne i driftsbudsjett for 2021. Investering i veiprojekt Sitter – Lauvsnes forutsetter ut fra dette at finanskostnadene til dette prosjekt finansieres med «nye» friske midler utover det som ligger i ramme for 2021. (Se forutsetning som er angitte etter investeringsoversikten). Kommunen ligger høyt i netto lånegjeld i forhold til våre driftsinntekter, og er ut fra dette «økonomisk sårbar». Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller kostnadsreduksjon, og således forventes å være lønnsomme, samt investeringer i var-området, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.

Økonomiplan investeringer 2021 – 2024

(Oversikt over planlagte investeringer for 2021 finnes i budsjett/årsplan for 2021)

Beløp i hele 1000 kr, inkl mva. 2020-kroneverdi.

Tekst	2022	2023	2024
IKT, programvare/nytt fagsystem bibliotek (2022)	500	400	400
Vei-rehabilitering/asfaltering/trafikksikkerhetstiltak	1 000	1 000	1 000
Oppgradering Storlavika kai	7 500		
Enøk/miljøtiltak	850	850	850
Videreutvikling av uteområde skole og barnehage	750	750	0
Nytt varmeanlegg, enøk Lauvsnes skole	2 900		
Oppgradering broer		700	
Rehab kommunale anlegg ellers		1 000	1 000
Rehab Miljøbygget, div		1 500	
Mobil-utbygging	1 000	1 000	1 000
Veiforbindelse Sitter Lauvsnes	50 000	50 000	
Kjøp av aksjer i eiendomsselskap knyttet til utvidelse av næringsareal/boligselskap		3 000	
Branngarasje Jøssund	250		
Velferdsteknologi	500	500	500
Nytt varmeanlegg. 99-fløy, PO-tun	1 300		
KLP-innskudd,	500	500	500
Sum investeringer	67 050	61 200	5 250
Finansiering:			
Kommunalt låneopptak	45 800	49 700	4 340
Mva-refusjon	13 250	11 500	910
Avsatt ramme havbruksfond utbetalt 2021, benyttes 2022	8 000		
Sum finansiering	67 050	61 200	5 250

Tar en hensyn til budsjetterte avdragsinnbetalinger i samme tidsrom, vil den totale lånegjeld i kommunen ikke øke etter 2021, dvs. resterende av planperioden 2022 – 2024. Dette gjelder lånegjeld som er knyttet til angitte investeringer **eksklusiv** lånegjeld knyttet til veiprosjektet Sitter – Lauvsnes. (Se påfølgende forutsetning.)

Forutsetning:

Vei prosjektet Sitter – Lauvsnes etableres under forutsetning av at låneopptaket kan nedbetales (renter og avdrag/avskrivning) med årlig utbetaling fra havbruksfondsmidler fra produksjonsavgiften, samt - på lengre sikt innsparing i drift (f.o.m. 2025). Dette grunnet sannsynlig avvikling av skole- og barnehage tilbud på Utvorda. Årlige kostander til renter og avdrag er beregnet til kr. 5 mill med en lånerente på 3,0% og 30 års nedbetalingstid.

5.2 Driftsbudsjett

Strategi: Gi tjenester i hht statlige føringer, lov og kommunale prioriteringer som grunnlag for å nå kommuneplanens hovedmålsetting innenfor forsvarlige økonomiske rammer, jfr finansielle måltall. De økonomiske rammene skal også være tilstrekkelige slik at vi har både fornøyde ansatte og brukere av tjenestene.

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.

Innlagte frie inntekter følger KS-prognosemodell, og det er forutsatt lik befolkningssammensetning i perioden som i dag, men med en forutsetning av at vi fra og med 2021 følger prosentvis befolkningsutvikling i tråd med landsgjennomsnittet. En befolkningsmessig negativ utvikling i forhold til landsgjennomsnittet vil da forverre de økonomiske prognosene tilsvarende. Dette er en “kritisk” forutsetning i økonomiplanen. Imidlertid legges forhold som lokal positiv utvikling innen boligutvikling og næringsutvikling, til grunn for at en fra dagens ståsted kan ha forhåpninger om at vi skal følge gjennomsnittlig utvikling i landet for øvrig. Økonomiplanen forutsetter altså at ikke kommunen får en realnedgang i sine frie inntekter.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter.

En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld

Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på dagens nivå i planperioden. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 60% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en underveis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i kommende årsplaner/årsbudsjett.

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens:

For nærmere beskrivelse av tiltak i 2021 henvises til budsjett/årsplan for dette år (eget dokument).

Havbruksfond/Eiendomsskatt (Hovedansvarsområde 8)

Grunnet flere usikkerheter med bl.a. utvalg av nye produksjonsvolum til oppdrettsnæringa, er det ikke budsjettert med ytterligere utbetalinger fra havbruksfondet som er knyttet til utvalg av økte produksjonstillatelser. Dette får i tilfelle bidra til å bygge en økonomisk buffer/reducere låneopptak på kommunale investeringer. Imidlertid budsjetteres det at produksjonsavgiftsandelen i havbruksfondet blir effektivert med første utbetaling i 2022. Her estimeres årlige utbetalinger på kr. 5 mill (Øremerkes til å dekke finanskostnader på veiprosjektet Sitter – Lauvsnes).

Økning i inntektene som følge av etablering av Sørmarkfjellet vindkraftverk vil gi kommunen mulighet til å realisere en rekke, over mange år etterspurte, tiltak. Dette er tiltak som anses som påkrevd for å opprettholde lovpålagte, og av kommunestyret vedtatte, tjenester. Videre sikres tjenestekvaliteten, kommunen som samfunnsutvikler, og forhåpentligvis enda tryggere og bedre arbeidsforhold for våre ansatte. Anlegget settes i drift høsten 2021. Pga. av deltaksering i utbyggingsperioden er det allerede i 2021 kalkulert med en inntekt fra eiendomsskatt på kr. 2 mill. Fom 2022, når det er ferdig utbygd, estimeres foreløpig en tilsvarende årlig inntekt på totalt 6 mill pr år i en 10-årsperiode, Dvs en økning på kr. 4mill i forhold til 2021.

Renter/avdrag (Hovedansvarsområde 9):

Grunnet etablering av veianlegg Sitter – Lauvsnes økes de årlige finanskostnadene med kr. 5 mill

Tiltak driftsenhetene

Forutsetning: Skulle enkelte brukergrupper av kommunale tjenester få en vesentlig økning, f.eks økt barnetall, økt antall eldre, forventes dette at det vil påvirke kommunens frie inntekter i positiv retning og finansiere økt aktivitet. Videre forventes fortsatt et stort fokus på muligheter for effektivisering i enhetene, som igjen kan finansiere nye prioriterte tiltak i enhetene som ikke er konkretisert i denne økonomiplan.

F.o.m driftsår 2022:

Politisk drift:

Kun mindre justeringer fra år til år med bakgrunn i om det gjennomføres valg eller ikke.

Sentraladministrasjon:

Kostnadsøkninger:

- Helårsvirkning lønn/drift plan og prosjektleder (budsjettert med kr. 500.000 i 2021): kr. 350.000
- Styrking av kommunens servicefunksjoner f.o.m. 2022 med 20% stilling. Årskostnad kr. 125.000.

Kostnadsreduksjoner:

- Ikke videreføring Bolystprosjekt: Kr. 100.000
- Ikke videreføring prosjekt depotarkiv: Kr. 95.000

Oppvekst- og kulturetat:

Kostnadsreduksjon:

Ikke videreføring Covid19 tiltak: Kr. 210.000

Helse- og omsorgsetat:

Kostnadsøkning:

Innføring av Helseplattformen (En pasientjournal pr innbygger)

Årskostnad f.o.m. 2022 kr. 400.000. (Innlagt i 2021 kr. 150.000) Dvs. netto økning kr. 250.000.

Kostnadsreduksjon:

Ikke videreføring av Covid19 tiltak + ekstraord. Innkjøp smittevernustyr: Kr. 420.000.

NMT:

Kostnadsreduksjon:

Ikke videreføring av Covid19 tiltak + driftstilskudd kommersiell ladestasjon: kr. 400.000

Reduksjon i forhold til 2021 på driftstilskudd bygdafiber: Kr. 1,5 mill

5.3 Økonomisk oversikt, drift 2021 - 2024
I 1000 kroner (2020-kroneverdi)

Driftsinntekter	2021	2022	2023	2024
Rammetilskudd	56.175	56.175	56.175	56.175
Inntekts- og formueskatt	23.877	33.877	33.877	33.877
Eiendomsskatt	6.280	10.280	10.280	10.280
Andre overføringer og tilskudd fra staten	2.130	2.130	2.130	2.130
Overføringer og tilskudd fra andre	6.554	11.544	11.544	11.544
Brukerbetalinger	5.224	5.224	5.224	5.224
Salgs- og leieinntekter	12.324	12.324	12.324	12.324
Sum driftsinntekter	122.564	131.564	131.564	131.564
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	67.690	67.131	67.131	67.131
Sosiale utgifter	9.271	9.271	9.271	9.271
Kjøp av varer og tjenester	35.217	34.837	34.837	34.837
Overføringer og tilskudd til andre	10.630	8.690	8.690	8.690
Avskrivninger	3.938	3.938	3.938	3.938
Sum driftsutgifter	126.746	123.837	123.837	123.837
Brutto driftsresultat	-4.182	7.727	7.727	7.727
Finansinntekter				
Renteinntekter	1.270	1.270	970	970
Utbytter	1.000	1.000	1.000	1.000
Sum finansinntekter	2.270	2.270	2.270	2.270
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	2.270	2.270	2.270	2.270
Avdrag på lån	5.840	10.840	10.840	10.840
Sum finansutgifter	8.110	13.110	13.110	13.110
Resultat finanstransaksjoner	-5.840	-10.840	-10.840	-10.840
Motpost avskrivninger	4.038	4.038	4.038	4.038
Netto driftsresultat	-5.999	910	910	910
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering				
Netto avsetn. til eller bruk av disposisjonsfond	-5.597	1.312	1.312	1.312
Bruk av bundne fond	-402	-402	-402	-402
Sum disp. eller dekning av netto driftsres.	5.999	910	910	910
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0

Kommentar: F.o.m 2022 vil kommunen nærme seg et netto driftsresultat i tråd med finansiell målsetting.